

Türkiye - AB İlişkileri: Hukuki Boyut

ORTAKLIK HUKUKU / MADDİ BOYUT: İŞÇİLERİN
SERBEST DOLAŞIMI (TÜRK İŞÇİLERİ VE AİLE
ÜYELERİ)

DOÇ. DR. İLKE GÖÇMEN

1

Türkiye – AB Ortaklık Hukuku: Türk İşçileri ve Aile Üyeleri

Ön Tespit (I)

Tarihsel Gelişim

Ön Tespit (II)

Türk İşçilerinin Hakları

Türk İşçilerinin Aile Üyelerinin Hakları

2

Ön Tespit (I): Bütünleşmenin Farklı Aşamaları ve İşçilerin Serbest Dolaşımı

Serbest Ticaret Alanı

Taraf devletler arasında malların serbest dolaşımının sağlanması
(Üçüncü ülkeler ile kurulan ticari ilişkilerde özerklik)

Gümrük Birliği

Serbest Ticaret Alanı + Üçüncü ülkelere yönelik ortak dış ticaret politikası

Ortak Pazar

Gümrük Birliği + **Kişilerin**, hizmetlerin ve sermayenin serbest dolaşımı

Parasal Birlik

Ortak Pazar + Tek para birimi

Ekonomik Birlik

Parasal Birlik + Ortak ekonomi politikaları

Siyasi Birlik

Ekonomik Birlik + Ortak iç ve dış politikalar

3

Tarihsel Gelişim

Hukuki Dayanaklar

- Ankara Anlaşması
- Katma Protokol
- 2/76 OKK
- 1/80 OKK
- 3/80 OKK

Ana hatlarıyla tek konu takvime bağlanmış, ancak tamamlanamamıştır:

- İşçilerin serbest dolaşımı

4

Tarihsel Gelişim: 1950'li ve 60'lı yıllar

1950'li yıllar:

- O dönemki AB üyesi devletler ile Türkiye aralarında ikili uluslararası anlaşmalar yapmıştır.
- İşgücü akımı / Göçmen işçiler

1960'lı yıllar:

- Ankara Anlaşması, işçilerin serbest dolaşımı ihtimalini öngörmüştür.
- AA md. 12

5

Ankara Anlaşması ve İşçilerin Serbest Dolaşımı İhtimali

Ankara Anlaşması, neden işçilerin serbest dolaşımı ihtimalini öngörüyor?

AB açısından

Türkiye açısından

AB üyesi devletlerin işgücü ihtiyacını karşılamak

Gümrük birliği kurulurken ortaya çıkacak ticaret açığını gidermek

6

Tarihsel Gelişim: 1970'li ve 80'li yıllar

1970-1973: Katma Protokol

- Katma Protokol, Ortaklık Konseyinin alacağı kararlar aracılığıyla işçilerin serbest dolaşımını 1976 ile 1986 arasında tamamlamaktan bahsetmiştir.
- Katma Protokol md. 36

1970'ler ve 80'ler: Fiili Durum

- AB üyesi devletler, değişen ekonomik durum karşısında, böyle bir serbest dolaşımı gerçekleştirme iradesinden uzaklaşmıştır.

1976 ve 1980: OKK'lar

- 2/76 OKK ve 1/80 ile 3/80 OKK alınmıştır.
- Hâlihazırdaki göçmen (Türk) işçilerine (ve aile üyelerine) kimi haklar tanınmış, ancak serbest dolaşım getiril(e)memiştir.

7

Ön Tespit (II)

Türk vatandaşları (işçileri), AB hukuku çerçevesinde, şu ihtimaller dahilinde kimi haklar elde edebilir:

<p>Çifte vatandaş ise</p> <ul style="list-style-type: none"> • Birlik vatandaşı statüsünden yararlanır. 	<p>Birlik vatandaşının aile üyesi ise</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bu statüden yararlanır. 	<p>AB'nin üçüncü ülke vatandaşları ile ilgili düzenlemeleri içinde kalarak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Örneğin, 2003/109 s.D. Uzun Dönem Mukimler ve 2003/86 s.D. Aile Birleşimi Hakkı 	<p>Türkiye – AB ortaklık hukukuna dayalı olarak</p>
---	--	---	--

8

Ön Tespit (II)

AB içindeki gibi bir serbest dolaşım, Türkiye ile AB arasında yoktur.
Bir Türk işçisi, ortaklık hukuku temelinde;

Giriş

... herhangi bir AB üyesi devlete giriş hakkına sahip değildir.

Dolaşım

... bir üye devlette oturma ve çalışma iznine sahip olsa bile diğer üye devletler bakımından serbest dolaşım hakkına sahip değildir.

Kalış

... işten ayrıldıktan sonra o üye devlette kalma hakkına sahip değildir.

Aile Birleşimi

... aile birleşimi hakkına sahip değildir.

9

Ön Tespit (II)

Türk işçileri, ortaklık hukuku uyarınca kimi haklar elde edebilmek için

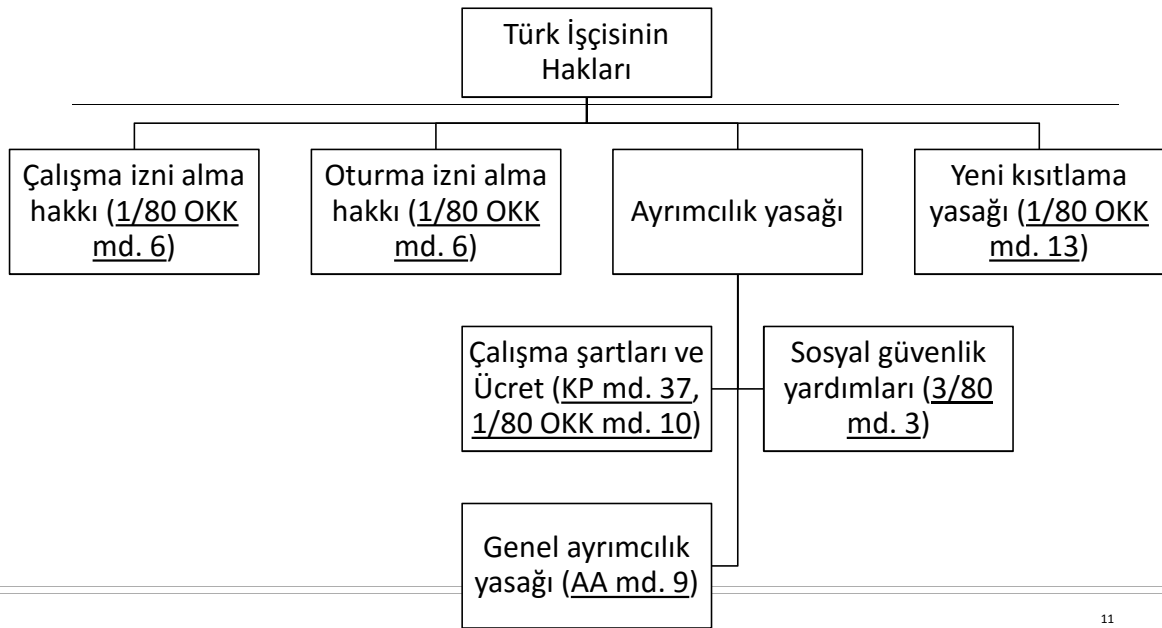
- Bir üye devlete hukuka uygun olarak giriş yapmalı
- +
- O üye devlette hukuka uygun olarak (belirli bir süre) çalışmalıdır.

Türk işçilerinin aile üyeleri, ortaklık hukuku uyarınca kimi haklar elde edebilmek için

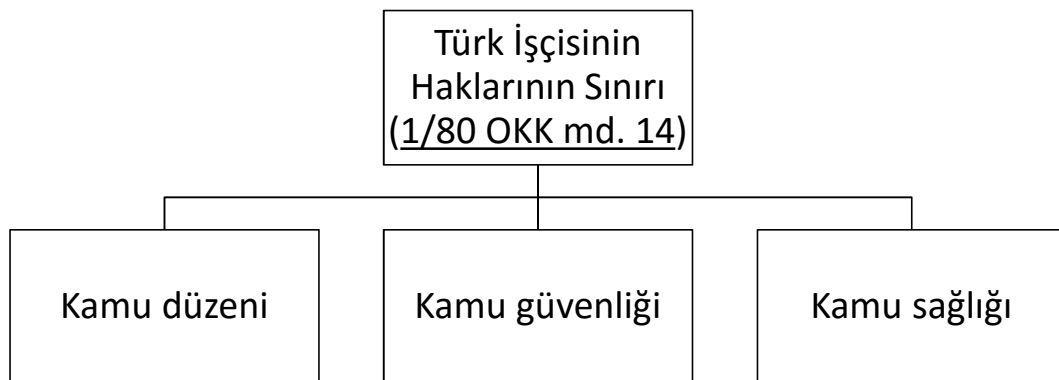
- Bir üye devlete hukuka uygun olarak giriş yapmalı
- +
- O üye devlette hukuka uygun olarak (belirli bir süre) bulunmalıdır.

10

Türk İşçilerinin Hakları

Türk İşçilerinin Haklarının Sınırı

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı

Hukuki Dayanak:

- 1/80 OKK md. 6

Bu hüküm çerçevesinde «kim», «hangi koşullar altında» buradaki hakları ileri sürebilir?

- “işçi”
- “bir üye devletin işgücü piyasasına yasal olarak dahil bulunmak”
- “yasal çalışma” / “hukuka uygun çalışma”

13

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – «İşçi» Kavramı

Biçimsel yön

- Bir kişi
- belirli bir süre
- bir başka kişi için ve o kişinin yönlendirmeleri doğrultusunda
- bir ücret karşılığında hizmet sunmalıdır.

Ekonomik yön

- Bir kişi
- marjinal ve tali etkinlik boyutlarını aşan
- *etkili ve gerçek* bir ekonomik etkinlik sürdürmelidir.

14

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – «İşçi» Kavramı

Birden Davası (1997): Mehmet Birden, 1990 yılında Almanya'ya gitmiştir. 1992 yılında ise bir Alman vatandaşı ile evlenmiştir. O dönem, iş bulamaması üzerine Alman mevzuatına göre kamu fonlarıyla finanse edilen ve sınırlı bir grubu istihdam piyasasına kazandırmayı amaçlayan kısmi süreli işlerde çalışmıştır. Bu arada, Bay Birden, eşinden de ayrılmıştır. Bay Birden, daha sonra Almanya'da oturma iznini uzatmak isteyince Alman makamları bu kişinin "işçi" sayılmayacağını gerekçe göstererek uzatma istemini reddetmiştir.

15

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – "Bir Üye Devletin İşgücü Piyasasına Yasal Olarak Dahil Bulunmak" Kavramı

İki unsur taşır:

«yasal çalışma» / «hukuka uygun çalışma»

«bir üye devletin işgücü piyasasına dahil bulunma»

- Bir kişinin iş ilişkisi, hukuken bir üye devletin ülkesine yerleştirilebilir mi?
- Bu belirleme için *özellikle* bir Türk işçisinin
 - nerede işe alındığı,
 - ücretli faaliyetin hangi ülkede veya hangi ülke üzerinden yürütüldüğü,
 - iş ve sosyal güvenlik hukuku alanında uygulanacak ulusal mevzuat
 - dikkate alınır.

16

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – “Yasal Çalışma” / “Hukuka Uygun Çalışma”

İki unsur taşır:

- Bir Türk işçisi, ev sahibi üye devlete hukuka uygun giriş yapmalıdır.
- Bu işçi, ulusal hukuka uygun biçimde istihdam edilmelidir.

17

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – “Yasal Çalışma” / “Hukuka Uygun Çalışma”

Örnekler:

- Çalışma izni yalnızca belirli bir işletme kapsamında verilmiş, ancak ilgili Türk işçisi başka bir işletme için çalışıyorsa ne olacaktır?
- X Yabancılar Dairesi bir oturma iznine “çalışamaz” koşulu getirmiş, ancak ilgili Türk işçisi herhangi bir işletme için çalışıyorsa ne olacaktır?
- Bir Türk işçisi, çalışma hakkını hileli yollar ile elde etmişse ne olacaktır?

18

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – “Yasal Çalışma” / “Hukuka Uygun Çalışma”

Örnekler

- Bir Türk vatandaşı, evliliği sebebiyle Almanya’ya giriş yapmıştır. Bu kişi, bir sene işçi olarak çalışmıştır. Bu kişi, çalışma izninin uzatımı istemi ile Alman makamlarına başvurmuş, ancak bu sırada evliliği artık sona ermiştir. Bu izin, kendisine verilecek midir?
- Bir Türk işçisi, kendisine oturma izni verilmemesi üzerine konuyu mahkeme önüne götürmüştür. Yargılama sürerken de kendisine tanınan geçici oturma ve çalışma iznine dayanarak çalışmaya devam etmiştir. Bu, “yasal çalışma” sayılacak mıdır?

19

Türk İşçilerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı

Bir Türk işçisi, ... süre çalışırsa

- 1 yıl çalışma
 - Türk işçisi, aynı işverenin yanında çalışma iznini yeniletebilir.
- 3 yıl
 - Türk işçisi, Birlik işçileri öncelikli olmak kaydıyla, aynı meslek kolu içinde herhangi bir işveren yanında çalışabilir.
- 4 yıl çalışma
 - Türk işçisi, kendi seçeceği herhangi bir ücretli işte serbestçe çalışabilir.

Bu çalışma, *kural olarak*, süreklilik arz etmelidir.

20

Türk İşçilerinin Hakları: Oturma İzni Alma Hakkı

Hukuki Dayanak:

- 1/80 OKK md. 6

ABAD:

- Oturma izni, çalışma izninin tamamlayıcısıdır.
- En az çalışma izni kadar oturma izni alma hakkı vardır.

21

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasağı – 1/80 OKK md. 10

1/80 OKK md. 10

Kim, faydalanır?

- İşgücü piyasalarına yasal olarak dahil bulunan
- Türk işçisi

Hangi konular bakımından faydalanır?

- Ücret ve diğer çalışma koşulları

Ne, öngörülmüştür?

- Vatandaşlık temelinde ayrımcılık yasağı

22

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasası – 1/80 OKK md. 10 – «Ücret» ve «Çalışma Koşulları»

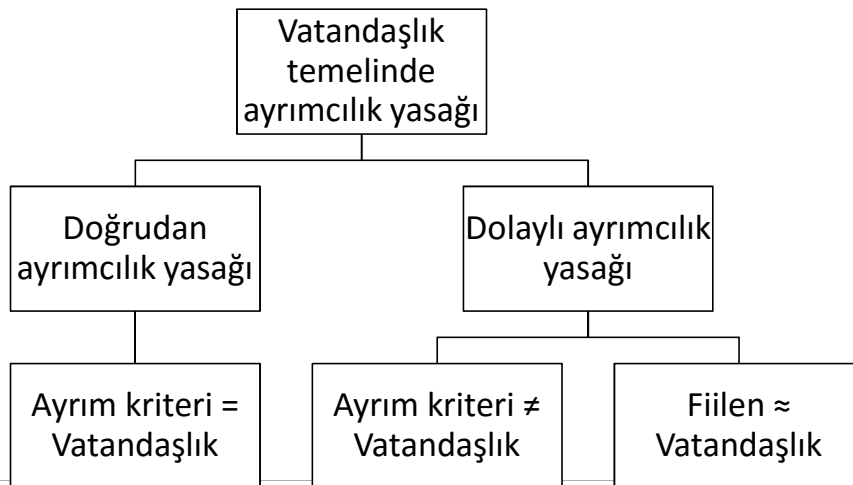
Ücret

Çalışma Koşulları

- Ev sahibi üye devlette işçi olarak etkinlik yürütmek ile doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı her türlü konu

23

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasası – 1/80 OKK md. 10 – «Vatandaşlık Temelinde Ayrımcılık Yasası»

24

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasağı – 1/80 OKK md. 10 – «Vatandaşlık Temelinde Ayrımcılık Yasağı»

Vatandaşlık temelinde dolaylı ayrımcılık yasağı

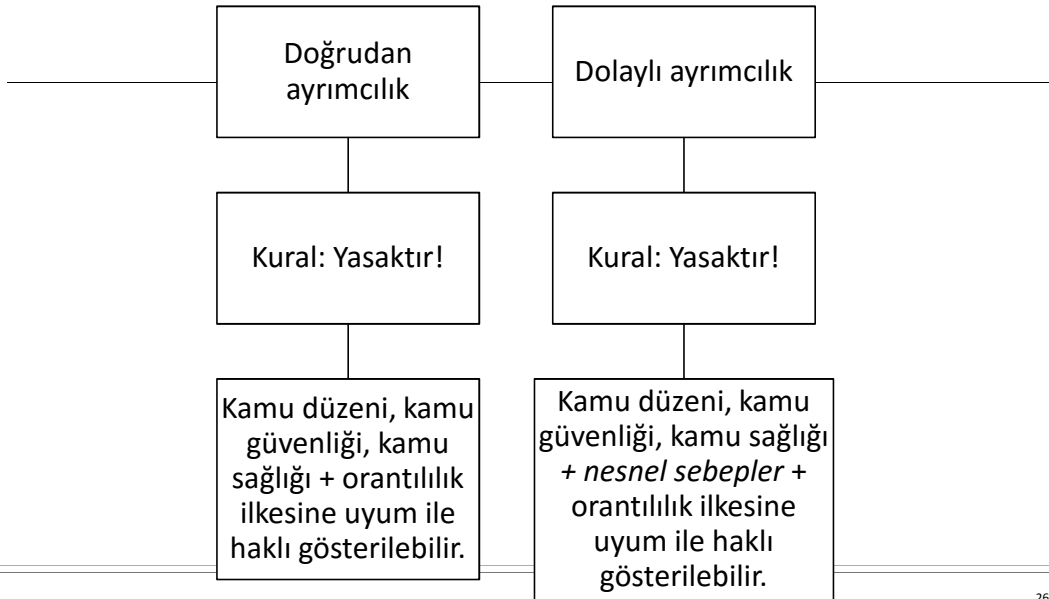
- “ulusal hukuk hükmü,
- doğası itibariyle ulusal işçilere nazaran göçmen işçileri daha çok etkilemeye elverişliyse
- göçmen işçileri belirli bir dezavantajlı konuma getirme riskini taşıyorsa
- dolaylı ayrımcı kabul edilmelidir.”

Örnek kriterler & koşullar:

- İkametgah
- Köken yeri (doğum yeri)
- Öğrenim yeri ...

25

«Vatandaşlık Temelinde Ayrımcılık Yasağı»

26

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasası – 1/80 OKK md. 10

Wählergruppe Gemeinsam Davası (2003):
Vorarlberg (ili) İşçi Odası Genel Kurulu seçimleri için 5 Türk vatandaşı işçi aday gösterilmiştir. Seçim Komitesi ise, bu kişiler Avusturya vatandaşlığı taşıyor diye, adaylıkları geçersiz saymıştır. Sizce, bu karar, 1/80 sayılı OKK md. 10(1)'e uygun mudur?

27

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasası – 1/80 OKK md. 10

Kahveci Davası (2008): İspanya Futbol Federasyonu kurallarına göre futbol kulüpleri, ulusal düzeydeki müsabakalar için AB üyesi devlet vatandaşı olmayan (yabancı statüsündeki) oyuncuların yalnızca belirli bir sayıdaki (örneğin yalnızca 3) oyuncuyu sahaya sürebilmektedir. Türk vatandaşı Nihat Kahveci, İspanyol futbol kulübü «Real Sociedad»ın sözleşmeli oyuncusu olup yabancı statüsünde sayılmaktadır. Sizce, bu kural, 1/80 sayılı OKK md. 10(1)'e uygun mudur?

28

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasağı – 3/80 OKK md. 3

3/80 OKK md. 3

Kim, faydalanır?

- Üye devletlerden birinin sınırları içinde ikamet eden
- Bu Karar kapsamındaki kişi: «sosyal güvenlik sisteminin kapsadığı»

Hangi konular bakımından faydalanır?

- Sosyal güvenlik ile bağlantılı «yararlar»
- Örnek: hastalık, yaşlılık, aile yardımı...

Ne, öngörülmüştür?

- Vatandaşlık temelinde ayrımcılık yasağı

29

Türk İşçilerinin Hakları: Ayrımcılık Yasağı – 3/80 OKK md. 3

Sürül Davası (2004): Bay Sürül, 1987'den beri Almanya'da yaşarken eşi Bayan Sürül, 1991'de ona katılmıştır. Bayan S, 1992 yılında doğum yapmıştır. Bay S, bunun üzerine devletten aile yardımı almaya başlamıştır. Alman hukuku, 1994 yılında değişmiştir. Buna göre Alman vatandaşları, kendilerinin ve çocuklarının mutlak meskenleri ilgili bölgede bulunuyorsa, başka bir belge aranmaksızın, aile yardımına hak kazanmaktadır. Buna karşın, yabancılar, kendilerinin ve çocuklarının mutlak meskenleri ilgili bölgede bulunsun bile, ancak belirli bir tür (koşulsuz) ikamet iznine sahip olduklarında aile yardımına hak kazanmaktadır. Bay S, koşullu ikamet iznine sahip olduğundan, aile yardımı kesilmiştir. Sizce, ilgili değişiklik, 3/80 sayılı OKK md. 3'e uygun mudur?

30

Türk İşçilerinin Haklarının Sınırı

Hukuki Dayanak:

- 1/80 OKK md. 14

Bu hüküm çerçevesinde, Türk işçisinin hakkı, hangi nedenlerle kısıtlanabilir?

- Kamu düzeni
- Kamu güvenliği
- Kamu sağlığı

31

Kamu Düzeni Testi

İlgili kişinin kişisel davranışı,

toplumun temel çıkarlarından birisini etkileyen

hakiki, mevcut ve yeterince ciddi bir tehlike

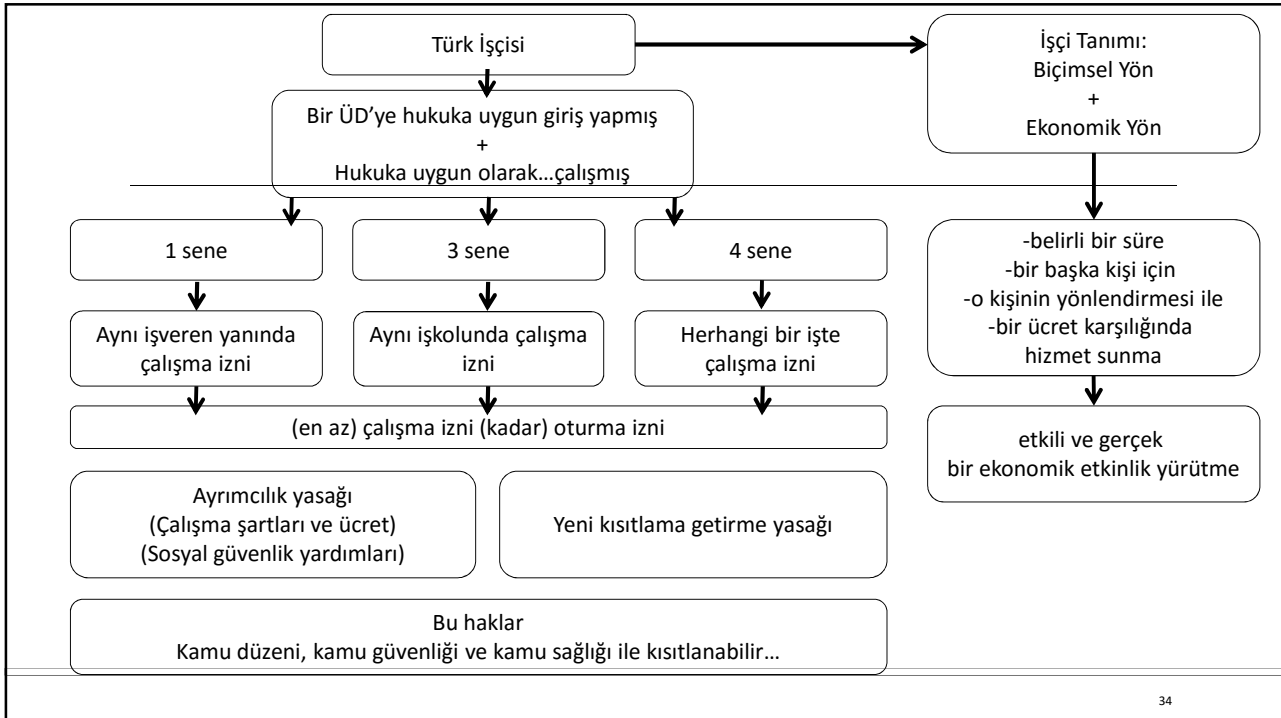
teşkil ediyor mu?

32

Türk İşçilerinin Haklarının Sınırı: Örnek

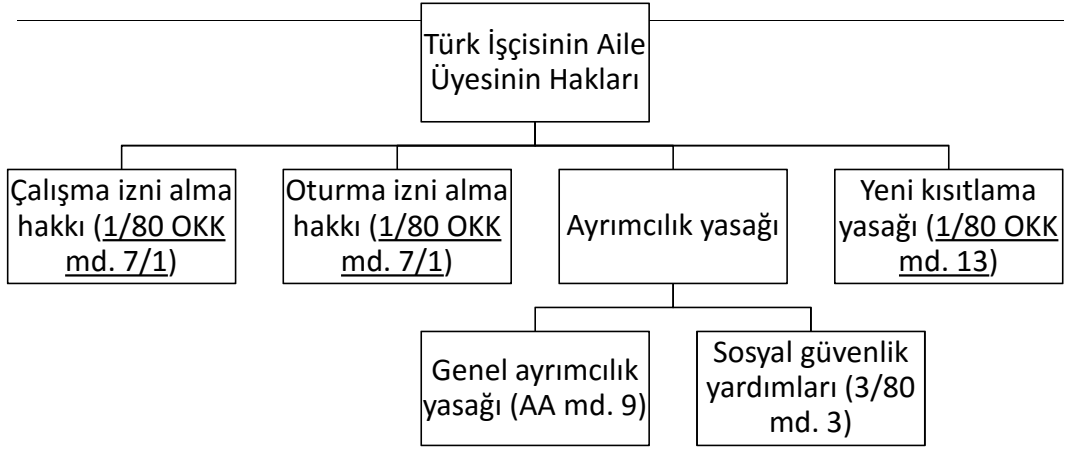
Nazlı Davası (2000): Bay Nazlı, 1978'de Almanya'ya gelmiştir ve 1979'dan 1989'a aynı işverenin yanında çalışmıştır. Bay N'nin adı, 1992 yılında uyuşturucu kaçakçılığına karışmış ve Bay N, 1992-1994 yılları arası yargılama sürerken tutuklu kalmıştır. Mahkeme, 1994 yılında Bay N'ye ceza verse de bu cezayı ertelemiştir. Bay N, 1995 yılı ile birlikte işçi olarak çalışmaya devam etmiştir. Aynı yıl, oturma iznini yenilemek isteyince Alman mevzuatı gereği suç işleyebilecek diğer yabancıları caydırmak adına hakkında sınır dışı etme kararı çıkmıştır. Sizce, bu karar, 1/80 sayılı OKK md. 6 ve 14'e uygun mudur?

33

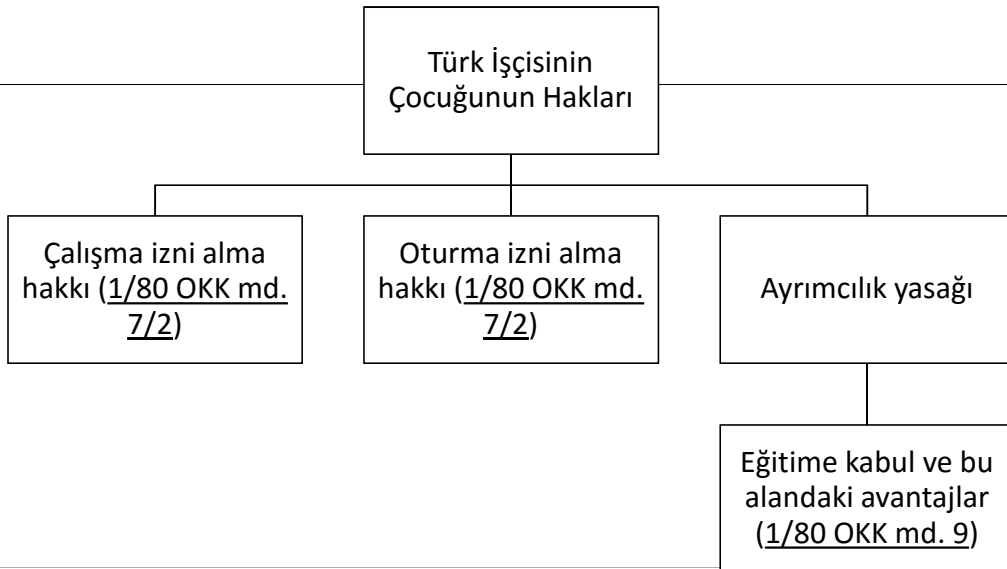
34

Türk İşçisinin Aile Üyesinin Hakları

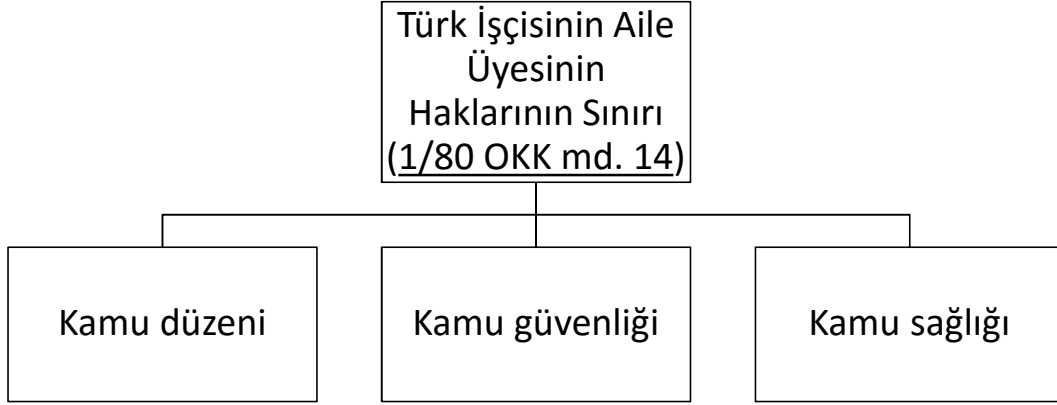
35

Türk İşçisinin Çocuğunun Hakları

36

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Haklarının Sınırı

37

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı

Hukuki Dayanak:

- 1/80 OKK md. 7

Bu hüküm çerçevesinde «kim», «hangi koşullar altında» buradaki hakları ileri sürebilir?

- «Aile bireyleri»
- «Bir Türk işçisi ile birlikte oturma hakkına sahip bulunmak»
- «belirli bir süre ikamet etmiş olmak»

38

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – «Aile Üyeleri»

«aile üyesi»

Birlik hukukuna göre mi, yoksa ulusal hukuka göre mi belirlenecek?

Birlik hukuku nazara alınırsa aile üyeleri:

Tartışmalı...

Eş

Kişinin veya eşinin 21 yaş-altı altsoyu veya bağımlı altsoyu

Kişinin veya eşinin bağımlı üstsoyu

39

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı

Bir Türk işçisinin aile üyesi, ... süre o işçi ile oturursa

- 3 yıl
 - Aile üyesi, herhangi bir istihdam teklifini kabul edebilir.
- 5 yıl
 - Aile üyesi, kendi seçeceği herhangi bir ücretli işte serbestçe çalışabilir.

40

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Oturma İzni Alma Hakkı

Hukuki Dayanak:

- 1/80 OKK md. 7

ABAD:

- Oturma izni, çalışma izninin tamamlayıcısıdır.
- En az çalışma izni kadar oturma izni alma hakkı vardır.

41

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – Örnek

Dülger Davası (2012): Bay Dülger, Türk vatandaşı olup Almanya'da işçi olarak bulunmaktadır. Bayan Dülger, Tayland vatandaşı olup 2002'de Bay D ile evlenmiştir. Bayan D, 2009'da 1/80 OKK md. 7/1 uyarınca ikamet iznine hak kazandığı iddiasıyla başvuru yapmıştır. Yetkili makam, bu maddenin yalnızca Türk vatandaşı eşler için söz konusu olduğunu belirterek Bayan D'nin başvurusu reddetmiştir. Sizce, bu ret, 1/80 sayılı OKK md. 7/1'ye uygun mudur?

42

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – Örnek

Bozkurt Davası (2010): Bayan Bozkurt, Türk vatandaşı olup Almanya'da işçi olarak bulunmaktadır. Bayan B, Bay Bozkurt ile 1993'te evlenmiştir. Çift, 2003'te boşanmıştır. Yetkili makam, 2005'te Bay B'nin aldığı birtakım (adli) cezaların ardından Bay B'yi sınır dışı etmeye karar vermiştir. Bay B'ye göre ise kendisinin 1/80 OKK md. 7/1 uyarınca ikamet izni hakkı vardır. Sizce, bu karar, 1/80 sayılı OKK md. 7/1'e uygun mudur?

43

Türk İşçisinin Aile Üyelerinin Hakları: Ayrımcılık Yasağı

Türk işçileri ile ilgili ayrımcılık yasağı, *mutatis mutandis* (gerekli değişiklikler yapılmak kaydıyla), buraya aktarılabilir!

44

Türk İşçisinin Çocuğunun Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı

Türk işçisinin çocuğu

Ev sahibi üye devlette mesleki eğitim programı tamamlarsa

Anne veya babası o devlette üç yıl yasal olarak çalışmışsa

O devlette her türlü işe başvurabilir.

45

Türk İşçisinin Çocuğunun Hakları: Çalışma İzni Alma Hakkı – Örnek

Akman Davası (1998): Bay Akman, 1979 yılında Almanya'ya giderek babası ile birlikte yaşamaya ve mühendislik eğitimi almaya başlamıştır. Bay A'nın babası, 1971-1985 yılları arası Almanya'da işçi iken 1986 ile birlikte Türkiye'ye dönmüştür. Bay A, 1993 yılında eğitimini tamamlayarak süresiz ikamet izni için başvurmuştur. Bununla birlikte, bu başvuru geri çevrilmiştir. Bay A, açıklar ki 1/80 sayılı OKK md. 6 uyarınca hak elde edememektedir. Sizce, bu kural, 1/80 sayılı OKK md. 7/2'ye uygun mudur?

46

Türk İşçisinin Çocuğunun Hakları: Oturma İzni Alma Hakkı

Hukuki Dayanak:

- 1/80 OKK md. 7

ABAD:

- Oturma izni, çalışma izninin tamamlayıcısıdır.
- En az çalışma izni kadar oturma izni alma hakkı vardır.

47

Türk İşçisinin Çocuğunun Hakları: Ayrımcılık Yasağı

Türk işçileri ile ilgili ayrımcılık yasağı, *mutatis mutandis* (gerekli değişiklikler yapılmak kaydıyla), buraya aktarılabilir!

48

Türk İşçilerinin Aile Üyelerinin Haklarının Sınırı

Hukuki Dayanak:

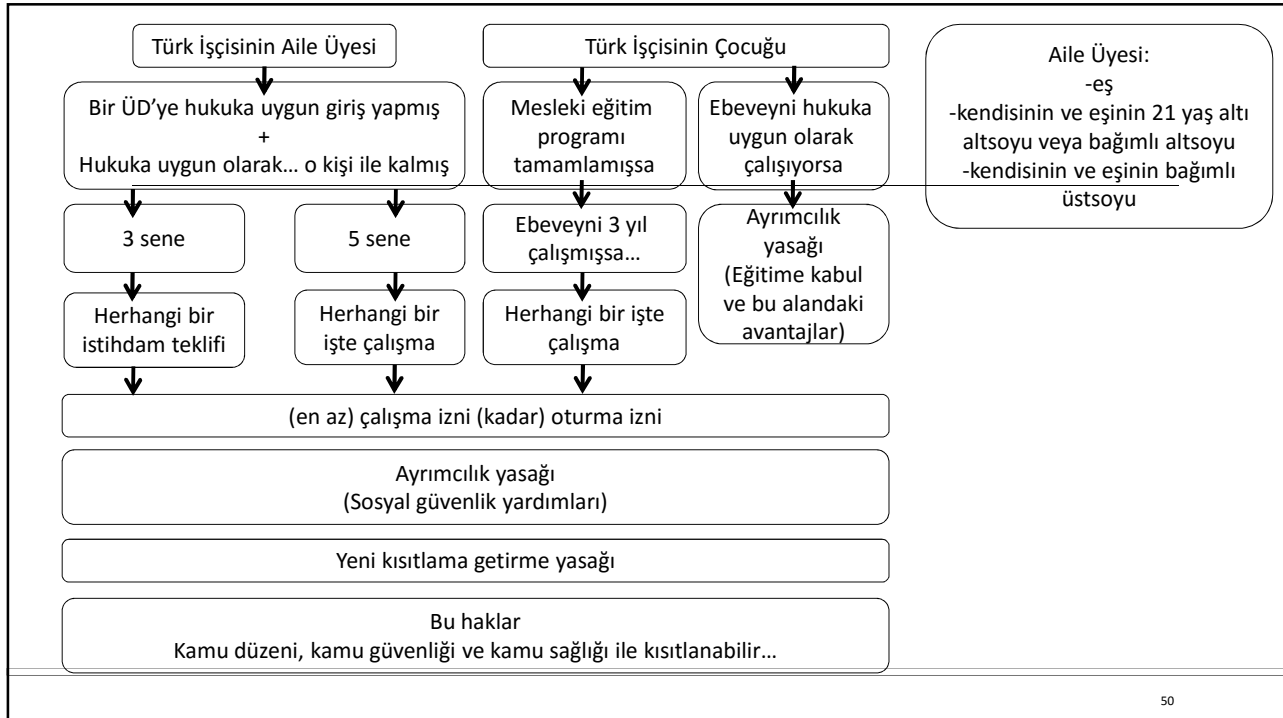
- 1/80 OKK md. 14

Bu hüküm çerçevesinde, Türk işçisinin aile üyelerinin hakkı, hangi nedenlerle kısıtlanabilir?

- Kamu düzeni
- Kamu güvenliği
- Kamu sağlığı

Türk işçisinin haklarının sınırı, *mutatis mutandis* (gerekli değişiklikler yapılmak kaydıyla), buraya aktarılabilir!

49

50

İlgili Maddeler

51

Ankara Anlaşması md. 9

Akit Taraflar, Anlaşma'nın uygulanma alanında, [...], uyrukluk dolayısıyla uygulanan her türlü ayrımın, Topluluğu kuran Anlaşmanın 7. maddesinde anılan ilke uyarınca yasak olduğunu kabul ederler.

52

Ankara Anlaşması md. 12

Âkit Taraflar, aralarında serbest işçi akımını kademeli olarak gerçekleştirmek için, Topluluğu kuran Antlaşma'nın 48, 49 ve 50. maddelerinden esinlenmekte uyuşmuştur.

53

Katma Protokol md. 36

Türkiye ile Topluluk üyesi Devletler arasında işçilerin serbest dolaşımı, Ortaklık Anlaşması'nın 12. maddesinde yer alan ilkelere uygun şekilde, Anlaşma'nın yürürlüğe girişinden sonraki on ikinci yılın sonu ile yirmi ikinci yılın sonu arasında kademeli olarak gerçekleştirilecektir.

Ortaklık Konseyi bu konuda gerekli usulleri kararlaştıracaktır.

54

Katma Protokol md. 37

Her üye devlet, Topluluk'ta çalışan Türk uyruklu işçilere, çalışma şartları ve ücret bakımından, Topluluk üyesi devlet uyruklu işçilere göre uyrukluktan ötürü herhangi bir farklı işleme yer vermeyen bir rejim tanır.

55

Katma Protokol md. 59

Bu Protokol'ün kapsamına giren alanlarda, Türkiye üye devletlerin, Topluluğu kuran Antlaşma uyarınca birbirlerine tanıdıklarından daha elverişli bir işlemde yararlanamaz.

56

1/80 OKK md. 6(1)

1. Aile bireylerinin serbestçe işe girmelerine ilişkin 7'nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir üye devletin işgücü piyasasına yasal olarak dahil bulunan bir Türk işçisi:

- O üye devlette bir yıllık yasal çalışmadan sonra, eğer iş mevcut ise, aynı işverenin yanında çalışma iznini yeniletme hakkına sahiptir;
- O üye devlette, üç yıllık yasal çalışmadan sonra ve Topluluk üye devletleri işçilerine tanınan öncelik saklı kalmak kaydıyla, dilediği bir işveren yanında, ancak aynı meslek için, o üye devletin iş bulma kurumlarına kayıtlı ve normal şartlarda yapılmış bir iş teklifine başvurma hakkına sahiptir;
- O üye devlette, dört yıllık yasal çalışmadan sonra, dilediği bütün ücretli işlere serbestçe girme hakkına sahiptir.

57

1/80 OKK md. 6(2, 3)

2. Yıllık izinler ile analık, iş kazası veya kısa süreli hastalık nedenlerinden kaynaklanan devamsızlıklar, yasal çalışma süreleri olarak kabul edilir. Yetkili makamlar tarafından usulüne uygun biçimde belgelenmiş iradi olmayan işsizlik süreleri ile hastalıktan kaynaklanan uzun süreli devamsızlıklar, yasal çalışma süresine dahil edilmemekle birlikte, daha önceki çalışma süresinde kazanılmış hakları da etkilemez.

3. 1'inci ve 2'nci fıkraların uygulama usulleri, ulusal mevzuatlar uyarınca tespit edilir.

58

1/80 OKK md. 7

Bir üye devletin işgücü piyasasına yasal olarak dahil bulunan bir Türk işçisinin onunla birlikte oturma hakkına sahip bulunan aile bireyleri:

- O üye devlette üç yıl ikamet ettikten sonra, – Topluluk üye devletleri işçilerine tanınan öncelik saklı kalmak kaydıyla – her türlü işe başvurmak hakkına sahiptir;
- O üye devlette beş yıl ikamet ettikten sonra, diledikleri bütün ücretli işlere serbestçe girme hakkına sahiptir.

Ev sahibi ülkede mesleki bir eğitim programını tamamlayan Türk işçi çocukları, bu üye devletteki oturma sürelerine bakılmaksızın, anne veya babasından birinin ilgili üye devlette en az üç yıldır yasal olarak çalışıyor olması kaydıyla, söz konusu üye devlette, her türlü işe başvurabilir.

59

1/80 OKK md. 9

Topluluğun bir üye devletinde yasal olarak çalışmakta bulunan ebeveyni ile birlikte o üye devlette oturan Türk çocuklarının, bu üye devletteki genel eğitim, çıraklık eğitimi ve mesleki eğitim kurslarına kabul edilmelerinde, o üye devlet vatandaşlarının çocukları için istenen giriş koşulları aranır. Türk çocukları, o üye devlette, bu alandaki ulusal mevzuat çerçevesinde sağlanan avantajlardan yararlanabilirler.

60

1/80 OKK md. 10(1)

Topluluk üyesi devletler, işgücü piyasalarına yasal olarak dahil bulunan Türk işçilerine, ücret ve diğer çalışma koşulları bakımından, Topluluk işçilerine göre farklılık içermeyen bir rejim uygular.

61

1/80 OKK md. 11

Türkiye'deki işgücü piyasasına yasal olarak dahil bulunan üye devlet vatandaşları ve onunla birlikte oturma hakkına sahip olan aile bireyleri, Türkiye'de, 6, 7, 9 ve 10'uncu maddelerde ön görülen hak ve avantajlardan, bu maddelerde belirtilen şartlara uymak kaydıyla, faydalanır.

62

1/80 OKK md. 13

Topluluk üye devletleri ve Türkiye, kendi topraklarında yasal olarak ikamet eden ve istihdam edilen işçiler ve aile bireylerine uygulanan işe girme şartlarına, yeni kısıtlamalar getiremez.

63

1/80 OKK md. 14

1. Bu Kesim'de yer alan hükümler, kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığı nedenlerine dayanan kısıtlamalar saklı kalmak kaydıyla uygulanır.
2. Bu hükümler, ulusal mevzuat veya Türkiye ile Topluluk üyesi devletler arasında mevcut ikili anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülükler, bu mevzuat veya anlaşmalar kendi vatandaşları yararına daha elverişli bir rejim öngördüğü ölçüde, hanel getirmez.

64

3/80 OKK md. 3

1. Bu Kararın özel hükümleri saklı kalmak kaydıyla, üye devletlerden birinin sınırları içinde ikamet eden bu Karar kapsamındaki kişi, herhangi bir üye devletin mevzuatı ile öngörülen yükümlülüklerle o üye devletin vatandaşlarıyla aynı koşullarda tabi olur ve yardımlardan aynı koşullarda faydalanır.
2. Birinci fıkra hükümleri, sosyal güvenlik kurum organlarının üyelerini seçme hakkına ya da onların belirlenmesine katılmaya uygulanır. Ancak, bu hükümler herhangi bir üye devletin söz konusu organların üyelerini belirleme yöntemlerine ilişkin mevzuat hükümlerini etkilemez.